

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: 2013թ. համեմատությամբ 2014թ. արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը աճել է 11.6 տոկոսով* ընդ որում, արտահանումը աճել է 8.4 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 12.3 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը աճել է 13.4 տոկոսով: Առանց վերաարտահանվող** ապրանքատեսակների, 2013թ. համեմատ արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալը աճել է 11.4 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը՝ 11.2 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 11.4 տոկոսով:

	2013թ. հունվար-դեկտեմբեր		2014թ. հունվար-դեկտեմբեր		աճի տեմպը, %
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Արտահանում (ՖՕԲ գներով)	24394.2	59636.4	26911.2	64663,6	108,4
Ներմուծում (ՄԻՖ գներով)	110092.6	268833.2	125726,3	301986,9	112,3
Առևտրաշրջանառություն	134486.8	328469.6	152637,5	366650,5	111,6
Առևտրի հաշվեկշիռ	-85698.4	-209196.8	-98815,1	-237323,3	113,4

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2013-2014թթ. հունվար-դեկտեմբերին ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2013թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2014թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2013թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2014թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	59636.4	100.0	64663,6	100,0	108,4	268833.2	100.0	301986,9	100,0	112,3	-237323,3
այդ թվում՝											
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	53063.7	89.0	59394,0	91,8	111,9	255936.2	95.2	283450,8	93,9	110,8	-224056,8
այդ թվում՝											
Հայաստանի Հանրապետություն	50694.2	85.0	57119,1	88,3	112,7	254906.8	94.8	281146,7	93,1	110,3	-224027,6
Ռուսաստանի Դաշնություն	2369.5	4.0	2092,8	3,2	88,3	709.6	0.3	1515,7	0,5	2,1անգ	577,1
Ղազախստան	-	-	-	-	-	21.5	0.0	-	-	-	-
Բելոռուս	-	-	182,1	0,3	-	212.7	0.1	322,2	0,1	151,5	-140,1
Ուկրաինա	-	-	-	-	-	82.2	0.0	237,2	0,1	2,9անգ	-237,2
Մոլդովա	-	-	-	-	-	3.4	0.0	-	-	-	-
Ուզբեկստան	-	-	-	-	-	-	-	229,0	0,1	-	-229,0
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ	6572.7	11.0	5269,6	8,2	80,2	12897.0	4.8	18536,1	6,1	143,7	-13266,5
այդ թվում՝											
ՍԱԷ	-	-	-	-	-	993.8	0.4	111,0	0,0	11,2	-111,0
Թուրքիա	-	-	-	-	-	2056.6	0.8	2448,0	0,8	119,0	-2448,0
Լիբանան	-	-	-	-	-	87.6	0.0	11,1	0,0	12,7	-11,1
Նիդերլանդներ	-	-	-	-	-	-	-	112,7	0,0	-	-112,7
Միացյալ Նահանգներ	-	-	-	-	-	181.0	0.1	218,7	0,1	120,8	-218,7
Չինաստան	-	-	-	-	-	1524.1	0.6	1725,9	0,6	113,2	-1725,9
Միացյալ Թագավորություն	6486.6	10.9	4830,1	7,5	74,5	4495.2	1.7	7870,9	2,6	175,1	-3040,8
Ֆրանսիա	-	-	-	-	-	167.6	0.1	408,4	0,1	2,4 անգ	-408,4
ԻԻՀ	-	-	411,2	0,6	-	2028.9	0.7	3793,2	1,3	187,0	-3382,0
Գերմանիա	-	-	-	-	-	66.0	0.0	93,7	0,0	142,0	-93,7
Իտալիա	-	-	28,3	0,1	-	45.2	0.0	477,4	0,2	10,6անգ	-449,1

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերաձևակերտ և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

ԱՐՏԱԽԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2013թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2014թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2013թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2014թ. հունվար-դեկտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Չեխիա	-	-	-	-	-	569.1	0.2	1,8	0,0	0,3	-1,8
Իսրայել	-	-	-	-	-	23.9	0.0	8,3	0,0	34,7	-8,3
Վրաստան	-	-	-	-	-	204.0	0.1	467,7	0,2	2,3 անգ	-467,7
Կիպրոս	-	-	-	-	-	97.7	0.0	18,9	0,0	19,3	-18,9
Վիրջինյան Կղզիներ	-	-	-	-	-	221.2	0.1	-	-	-	-
Բելգիա	-	-	-	-	-	8.4	0.0	-	-	-	-
Լատվիա	-	-	-	-	-	10.9	0.0	0,6	0,0	5,5	-0,6
Իսպանիա	-	-	-	-	-	5.1	0.0	-	-	-	-
Կանադա	29.0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հնդկաստան	-	-	-	-	-	88.4	0.0	-	-	-	-
Լիտվա	51.4	0.1	-	-	-	22.3	0.0	336,8	0,1	15,1 անգ	-336,8
Իրաք	5.7	0.0	-	-	-	-	0.0	-	-	-	-
Բուլղարիա	-	-	-	-	-	-	-	56,0	0,0	-	-56,0
Մալթա	-	-	-	-	-	-	-	375,0	0,1	-	-375,0

2014թ. ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 142659.3 մլն դրամ (342844.8 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր ապրանքաշրջանառության 93.5 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 9978.3 մլն դրամ (23805.7 հազ. դոլար) կամ 6.5 տոկոսը:

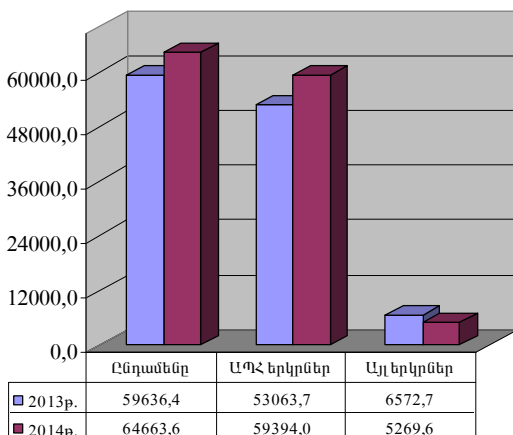
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 24685.5 մլն դրամ (59394,0 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 117973.8 մլն դրամ (283450.8 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է՝ 93288.3 մլն դրամ (224056.8 հազ. դոլար):

Այլ երկրներ արտահանվել են 2225.7 մլն դրամ (5269.6 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 7752.6 մլն դրամ (18536,1 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է՝ 5526.9 մլն դրամ (13266.5 հազ. դոլար):

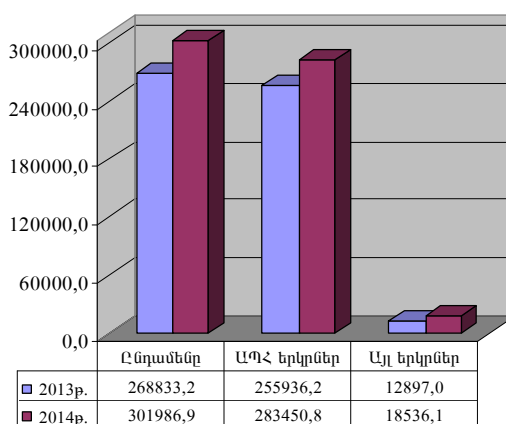
2014թ. արտահանման ծավալի 91.8 տոկոսն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 96.2 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 3.5 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, 0.3 տոկոսը՝ Բելոռուս), 8.2 տոկոսը՝ աշխարհի այլ երկրներ (որից՝ 91.7 տոկոսը՝ Միացյալ Թագավորություն, 7.8 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետություն, 0.5 տոկոսը՝ Իտալիա): Ներմուծման ծավալի 93.9 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 99.2 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետությանը, 0.5 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնությանը և 0.1-ական տոկոսը՝ Բելոռուսին, ՌԻկրահնայի, ՌԻգբեկստանին), իսկ 6.1 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից՝ 42.5 տոկոսը՝ Միացյալ Թագավորությանը, 20.5 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությանը, 13.2 տոկոսը՝ Թուրքիային, 9.3 տոկոսը՝ Չինաստանին և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալները 2013 և 2014թթ. ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտահանման և ներմուծման ծավալները
ըստ շրջանների, 2014թ.

	Արտահանում			Ներմուծում		
	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը, (%)	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը, (%)
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Ընդամենը	26911,2	64663,6	100,0	125726,4	301986,9	100,0
այդ թվում՝						
ք.Ստեփանակերտ	23537,8	56568,0	87,5	113209,2	271904,2	90,0
Ասկերան	1417,8	3403,2	5,3	3119,7	7523,4	2,5
Հաղրուք	494,1	1187,3	1,8	1716,6	4121,0	1,4
Մարտակերտ	302,7	725,0	1,1	1816,1	4364,9	1,5
Մարտունի	637,0	1526,4	2,4	3953,2	9487,2	3,1
Շուշի	40,6	97,1	0,1	758,1	1823,7	0,6
Քաշաթաղ	424,8	1022,6	1,6	992,0	2375,6	0,8
Շահումյան	56,4	134,0	0,2	161,5	386,9	0,1

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը
ըստ առանձին ապրանքախմբերի, 2014թ.

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսա-կարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	26911,2	64663,6	100,0	125726,4	301986,9	100,0	-237323,3
այդ թվում՝							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	1341,5	3218,2	5,0	3370,4	8074,1	2,7	-4855,9
Բուսական ծագման արտադրանք	2557,6	6124,2	9,5	8329,0	19990,7	6,6	-13866,5
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	15,9	37,5	0,1	976,3	2347,3	0,8	-2309,8
Պատրաստի սննդի արտադրանք	2334,0	5600,6	8,7	19399,4	46613,8	15,4	-41013,2
Հանքահումքային մթերքներ	14025,2	33796,7	52,3	25782,1	61978,9	20,5	-28182,2
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	56,1	133,0	0,2	8829,5	21212,9	7,0	-21079,9
Պլաստմասսա և դրանից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	24,7	58,0	0,1	1097,6	2629,1	0,9	-2571,1
Կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	14,3	34,0	0,0	198,5	469,9	0,2	-435,9
Փայտ և փայտյա իրեր	639,7	1539,2	2,4	1020,7	2458,3	0,8	-919,1
Թուղթ և թղթյա իրեր	11,8	29,0	0,0	831,3	2002,4	0,7	-1973,4
Մանածագործական իրեր	549,7	1314,5	2,0	7908,3	19088,5	6,3	-17774,0
Կոշկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	825,0	1989,9	3,1	1270,7	3048,8	1,0	-1058,9
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	176,2	425,8	0,6	3539,9	8481,8	2,8	-8056,0
Թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, քանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	2344,6	5564,0	8,6	4188,0	10006,2	3,3	-4442,2
Ոչ քանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	102,8	249,0	0,4	5016,8	12030,8	4,0	-11781,8
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	1166,8	2807,9	4,3	12261,7	29450,2	9,8	-26642,3
Տրանսպորտային միջոցներ	426,3	1018,6	1,6	14368,1	34523,6	11,4	-33505,0
Սարքեր և ապարատներ	32,2	78,6	0,1	550,0	1305,9	0,4	-1227,3
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	266,8	644,9	1,0	6776,4	16245,6	5,4	-15600,7

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաոճ իրեր	-	-	-	11,7	28,1	0,0	-28,1

Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան ըստ ապրանքախմբերի, 2013-2014թթ.

/հազ. ԱՄՆ

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	արժեքը		Աճի տեմպը, %	արժեքը		Աճի տեմպը, %
	2013թ.	2014թ.		2013թ.	2014թ.	
Ընդամենը	59636.4	64663,6	108,4	268833.2	301986,9	112,3
այդ թվում՝						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	1822.7	3218,2	176,6	11659.4	8074,1	69,2
Բուսական ծագման արտադրանք	6847.0	6124,2	89,4	20440.8	19990,7	97,8
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	199.8	37,5	18,8	2862.7	2347,3	82,0
Պատրաստի սննդի արտադրանք	6933.5	5600,6	80,8	43169.5	46613,8	108,0
Հանքահումքային մթերքներ	26572.5	33796,7	127,2	57303.1	61978,9	108,2
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	108.6	133,0	122,5	19981.0	21212,9	106,2
Պլաստմասսա և դրանից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	152.3	58,0	38,1	3076.5	2629,1	85,5
Կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	22.6	34,0	150,4	302.6	469,9	155,3
Փայտ և փայտյա իրեր	1700.8	1539,2	90,5	2106.8	2458,3	116,7
Թուղթ և թղթյա իրեր	73.3	29,0	39,6	2006.0	2002,4	99,8
Մանածագործական իրեր	126.2	1314,5	10,4 անգ	12957.9	19088,5	147,3
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1211.4	1989,9	164,3	2741.1	3048,8	111,2
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	650.9	425,8	65,4	6967.9	8481,8	121,7
Թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, թանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	6487.7	5564,0	85,8	6755.8	10006,2	148,1
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	38.8	249,0	6.4 անգ	8859.9	12030,8	135,8
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	2799.2	2807,9	100,3	24511.2	29450,2	120,1
Տրանսպորտային միջոցներ	3678.0	1018,6	27,7	23615.8	34523,6	146,2
Սարքեր և ապարատներ	-	78,6	-	1180.9	1305,9	110,6
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	210.2	644,9	3.1 անգ	18318.7	16245,6	88,7
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաոճ իրեր	0.9	-	-	15.6	28,1	180,1

4.2.2. Մարդասիրական օգնություն

Ըստ ԼՂՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության տվյալների, 2014 թվականի ընթացքում մարդասիրական օգնության կարգով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն են ներմուծվել 152435.3 հազ. դրամի ապրանքներ: Ստացված մարդասիրական օգնության 82.3 տոկոսը կազմել են դեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքները, 10.6 տոկոսը՝ մեքենաները, սարքավորումները և մեխանիզմները, 7.0 տոկոսը՝ տարբեր տեսակի ապրանքները, 0.03 տոկոսը՝ ապարատները և սարքերը:

ԼՂՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ առանձին ապրանքախմբերի

	2013թ.		2014թ.		Աճի տեմպը (%)
	քանակը	արժեքը	քանակը	արժեքը	
Ընդամենը	x	112058.3	x	152435.3	136,0
<i>այդ թվում՝</i>					
Ապարատներ և սարքեր, հատ	71	32443.0	24	48.0	0,1
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ, հատ	63	5022.4	1	16222.4	3.2 անգ
Դեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքներ	x	56055.0	x	125526.3	2.2 անգ
Տարբեր տեսակի ապրանքներ, հատ	9072	18537.9	x	10638.6	57,4

2014 թվականին նախորդ տարվա համեմատ մարդասիրական օգնության ծավալը աճել է 36.0 տոկոսով: Մարդասիրական օգնությունը ստացվել է Հայաստանի Հանրապետությունից, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից, Հոլանդիայից, Բելոռուսից և Գերմանիայից:

ԼՂՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ երկրների

	Արժեքը, հազ. դրամ		Տեսակարար կշիռը, %	
	2013թ.	2014թ.	2013թ.	2014թ.
Ընդամենը	112058.3	152435.3	100.0	100.0
<i>այդ թվում՝</i>				
ՀՀ	59065.3	45547.8	52.7	29,9
ԱՄՆ	40155.7	44771.1	35.8	29,4
Հոլանդիա	-	38559.4	-	25,3
Բելոռուս	-	16222.4	-	10,6
Գերմանիա	3136.0	7334.6	2.8	4,8
Ռուսաստան	9701.3	-	8.7	-

Մարդասիրական օգնության ծավալի դինամիկան ըստ տարիների, հազ.դրամ

